

Kvægprojekter har fokus på velfærd

Økologisk Landsforening slår et slag for dyrevelfærden i kvægbesætninger i 2019. Det sker i tæt samarbejde med økologiske landmænd, som stiller deres viden til rådighed og bidrager til at udvikle værktøjer, der kan løfte dyrevelfærden yderligere

PROJEKTER

AF KAREN MUNK NIELSEN

- Økologiregler og lovgivning er basis for dyrevelfærden, men forventningerne i omgivelserne og hos mange landmænd er større end det, så vi skal lægge noget ovenpå. Spørgsmålet er, hvad det består af, og hvordan landmændene får succes med det, forklarer Iben Alber Christiansen, der er kvægkonsulent og projektleder i Økologisk Landsforening.

Hun peger selv på områder som senere adskillelse af kalv og ko, kælvningsmiljøer, der tager hensyn til koens naturlige adfærd, og muligheder for at gå ud året rundt.

- Det handler langt hen ad vejen om at få mere naturlighed ind i produktionen. Mange landmænd gør det allerede på forskellig måde, men de er ikke altid bevidste om, hvordan det kan løfte dyrevelfærden og økologien, at de sætter ord på deres indsatser, fortæller Iben Christiansen.

Som eksempel på at gøre noget ekstra, nævner hun en mælkeproducent, der ikke adskiller køer, der har gået sammen som små.

- Han er opmærksom på, at kalvene danner venskaber, og kan se, at de følges ad også ind i flokken som producerende malkekøer. Når man har øje for det, skiller man ikke bare dyrene ad, hvis man kan undgå det, men ser det som et positivt bidrag til dyrevelfærden, forklarer Iben Christiansen.

Guide til god dyrevelfærd

Hun leder i år projektet *Guide til*

“ Han er opmærksom på, at kalvene danner venskaber, og kan se, at de følges ad også ind i flokken som producerende malkekøer. Når man har øje for det, skiller man ikke bare dyrene ad, hvis man kan undgå det, men ser det som et positivt bidrag til dyrevelfærden

dyrevelfærd på økologiske malkekvægsbedrifter. Et af projektets mål er at udarbejde en guide med positive bidrag til velfærden hos økologiske malkekøer.

Syv bedrifter har indtil nu fået lavet velfærdsvurdering af malkekøerne og på denne baggrund udpeget styrker og svagheder.

Velfærdsvurderingerne foretages med værktøjet Koliv 100, der tidligere er udarbejdet af Økologisk Landsforening og Danmarks JordbrugsForskning.

Dyr og stald får point fra 0 til 5 på et stort antal parametre inden for syv områder: stald, malkning, udeliv, fodring, flokliv, kliniske observationer samt dataregistreringer. Resultatet er et 'spindelvæv'. Jo tættere på yderkanten, bedriftens resultat ligger, jo bedre er velfærden.

Velfærdsvurderingen giver mulighed for at arbejde målrettet med at forbedre forhold, der ikke er helt i orden, men er også et skulderklap til landmanden på de områder, hvor velfærden er højere end regler og krav foreskriver.

Noget for noget

Iben Christiansen pointerer, at basis skal være i orden, når man kaster sig ud i at lægge flere lag på dyrevelfærden.

- Vi har allerede kontrolsystemer og en hær af rådgivere, der støtter op om den målbare dyrevelfærd, det vil sige et minimum af sygdom og død, god smittebeskyttelse, lavt celletal, optimeret foder, lys, luft og gode lejer. Når dét er på plads, kan man udfordre sig selv på robusthed og naturlighed. Det kræver mere dialog og langsigtede løsninger, som man ikke altid kan måle den direkte effekt af, men som omgivelserne anerkender, når de køber den økologiske mælk og ost. Hvis vi fortsat vil have merpris for varen, skal vi blive ved med at udfordre de daglige rutiner og sætte ord på, hvordan økologien leverer ekstraordinær god dyrevelfærd, understreger hun.

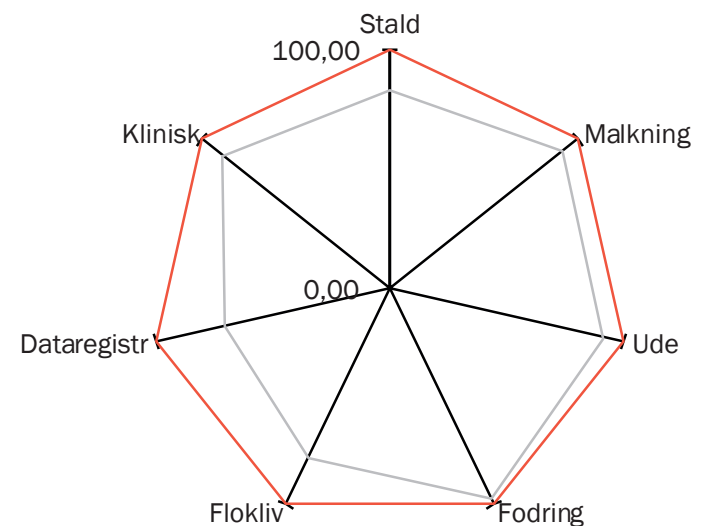
Køers sociale adfærd er et af flere områder, man kan have fokus på, når man arbejder med øget dyrevelfærd.

Iben Alber Christiansen

Karen Munk Nielsen er kommunikationskonsulent i Økologisk Landsforening.

Projektet er støttet af Mælkeafgiftsfonden.

Eksempel på resultatet af en velfærdsvurdering med Koliv 100. Jo tættere på yderkanten, linjen ligger, jo bedre er velfærden.

Kvægprojekter i 2019

Økologisk Landsforening, ØL, gennemfører i 2019 tre kvægprojekter:

Guide til dyrevelfærd på økologiske malkekvægsbedrifter

Projektets formål er at sikre et højt niveau af dyrevelfærd i økologiske malkekvægsbesætninger. Med udgangspunkt i velfærdsvurderinger på økologiske malkekvægsbedrifter identificeres områder, som bedrifterne kan udvikle sig på med målrettede indsatser.

Længe leve den økologiske malkeko

Projektet beskriver og formidler praksis og strategier for en højere levealder hos økologiske malkekøer. De helhedsorienterede strategier skal øge levealder og livsydelse, løfte dyrevelfærden og mindske klimabelastningen.

Dyrevelfærd i naturafgræsningen

Projektets formål er at sikre hensynet til dyrenes trivsel under rammerne for moderne naturpleje og bevare den anerkendte og naturlige sammenhæng mellem naturpleje og kødproduktion. Der udformes bl.a. en velfærdsprotokol og en manual for dyrevelfærd under naturafgræsning.

ØL samarbejder desuden om to andre velfærdsrettede projekter ledet af Aarhus Universitet. Disse projekter afprøver og samler viden om forskellige afgræsningssystemer, kælvning og ko-kalv-systemer fra praktiserende landmænd i og uden for Danmarks grænser.

Eksempler på ekstra tiltag

Listen viser eksempler på velfærds-mæssige tiltag ud over mindstekravene, som syv økologiske mælkeproducenter omkring Lemvig har sat i værk.

- ▶ Flere bløde bokse i stalden til nykælvende, køer med kalve og aflastningsformål
- ▶ Natafgræsning til de malkende køer i varme sommerperioder
- ▶ Rigelige sengepladser med rigelig strøelse
- ▶ Flittigt og konsekvent brug af klovboks
- ▶ Opmærksomhed på venskaber blandt dyrene – at lade dem følges ad.
- ▶ Fokus på ustressede dyr ved at skabe positive relationer til dem
- ▶ Adgang til udearealer året rundt – motionsfold om vinteren
- ▶ Ko og kalv sammen i længere tid
- ▶ Avl efter mindre køer, så de passer til staldens rammer.